

Posolstvo Svätého Otca Františka k 29. svetovému dňu mládeže 2014

„Blahoslavení chudobní v
duchu, lebo ich je nebeské
kráľovstvo“ (Mt 5, 3)

13.04.2014

**Posolstvo Svätého Otca Františka k
29. svetovému dňu mládeže 2014**

*„Blahoslavení chudobní v duchu, lebo
ich je nebeské kráľovstvo“ (Mt 5, 3)*

Milí mladí,

v pamäti mi ostali spomienky na mimoriadne stretnutie, ktoré sme zažili v Riu de Janeiro počas 28. svetových dní mládeže: aký veľký sviatok viery a bratstva! Skvelí Brazílčania nás prijali s otvoreným náručím, aké má socha Krista Vykupiteľa, ktorá z vrchu Corcovado dominuje nádhernej scenérii pláže Copacabana. Práve tu, na brehu mora, Ježiš znovu zopakoval svoje pozvanie, aby sa každý z nás stal jeho učeníkom a misionárom, aby v ňom objavil najcennejší poklad svojho života a podelil sa oň s ostatnými, blízkymi i vzdialenými, až po tie najvzdialenejšie geografické i existenciálne hranice našej doby.

Nasledujúca etapa medzinárodnej púte mladých sa uskutoční v roku 2016 v Krakove. Chcel by som vytýčiť našu cestu počas nasledujúcich troch rokov prípravy tým, že sa spolu s

vami budem zamýšľať nad evanjeliiovými blahoslavenstvami, ktoré sú uvedené v Evanjeliu podľa Matúša (5, 1 – 12). Tento rok začneme meditáciou o prvom z nich:

„Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo“ (Mt 5, 3); na rok 2015 navrhujem:

„Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha“ (Mt 5, 8); a konečne v roku 2016 témou bude: „Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo“ (Mt 5, 7).

1. Revolučná sila blahoslavenstiev

Vždy je pre nás dobré čítať a meditovať o blahoslavenstvách! Ježiš ich vyhlásil vo svojej prvej veľkej kázni na brehu Galilejského jazera. Bolo tam veľa ľudí a on vystúpil na vrch, aby učil svojich učeníkov, preto sa táto kázeň nazýva „reč na vrchu“. V Biblii sa vrch považuje za miesto, kde sa zjavuje Boh, a Ježiš, ktorý káže na vrchu, sa tak ukazuje ako božský

učiteľ, ako nový Mojžiš. A o čom hovorí? Ježiš ohlasuje cestu života; cestu, ktorou sám prechádza, vlastne ktorou sám je, a predkladá ju ako cestu pravého šťastia. V celom svojom živote, od narodenia v betlehemskej jaskyni až po smrť na kríži a vzkriesenie, Ježiš stelesňoval blahoslavenstvá. Všetky prisľúbenia o Božom kráľovstve sa v ňom naplnili.

Pri ohlasovaní blahoslavenstiev nás Ježiš vyzýva, aby sme ho nasledovali a aby sme s ním kráčali po ceste lásky, ktorá jediná vedie k večnému životu. Nie je to jednoduchá cesta, ale Pán nás uisťuje, že nám dá svoju milosť a nikdy nás nenechá samotných. V našom živote sa stretáme s výzvou chudoby, trápenia, poníženia, s bojom za spravodlivosť, námahou každodenného obrátenia, so zápasom o uskutočňovanie povolania na svätosť, s prenasledovaním a mnohými ďalšími

výzvami. No ak otvoríme dvere Ježišovi; ak mu dovolíme, aby bol prítomný v našich dejinách; ak sa s ním podelíme o radosti i bolesti, zakúsime pokoj a radosť, ktoré nám môže dať iba Boh, nekonečná Láska.

Ježišove blahoslavenstvá prinášajú revolučnú novosť, model šťastia, ktorý protirečí tomu, čo nám zvyčajne predkladajú médiá a čo nám sprostredkuje prevládajúca mienka. Pre svetské myslenie je pohoršením, že Boh prišiel a stal sa jedným z nás; že zomrel na kríži. V logike tohto sveta sú tí, ktorých Ježiš vyhlasuje za blahoslavených, považovaní za „stratených“ a slabých. Naopak, vyzdvihuje sa úspech za každú cenu, blahobyť, arogancia moci, sebaapresadzovanie na úkor druhých.

Drahí mladí, Ježiš nás vyzýva, aby sme odpovedali na túto jeho životnú ponuku; aby sme sa rozhodli, akou

cestou pôjdeme k dosiahnutiu pravej radosti. Ide o veľkú výzvu viery. Ježiš nemal strach opýtať sa svojich učeníkov, či ho chcú skutočne nasledovať, alebo či chcú odísť (porov. Jn 6, 67). A Šimon, nazývaný Peter, mal odvahu odpovedať mu: „Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života“ (Jn 6, 68). Ak viete aj vy povedať Ježišovi „áno“, váš mladý život sa naplní zmyslom a stane sa plodným.

2. Odvaha byť šťastný

Čo však znamená byť „blahoslavený“ (gr. makarioi)? Blahoslavený znamená šťastný. Povedzte mi: túžite byť opravdivo šťastní? V čase, keď nás priťahuje toľko zdanlivých podôb šťastia, hrozí, že sa uspokojíme s málom; že budeme mať málo ambicióznou predstavu o živote. Usilujte sa o veľké veci! Rozšírte si svoje srdcia! Ako povedal blahoslavený Piergiorgio Frassati:

„Život bez viery, bez dedičstva, ktoré treba brániť, bez neustáleho zápasu o pravdu, nie je život, ale živorenie. Nesmieme nikdy živoríť; musíme žiť“ (List I. Boninimu, 27. februára 1925). V deň blahorečenia Piergiorgia Frassatiho, 20. mája 1990, Ján Pavol II. ho nazval „mužom blahoslavenstiev“ (homília počas svätej omše: AAS 82 [1990], 1518).

Ak dovoľíte, aby vo vašom srdci skutočne vytryskli tie najhlbšie túžby, uvedomíte si, že vo vás je nevyčerpatelná túžba po šťastí a tá vám umožňuje odhaliť a odmietnuť mnohé „lacné“ ponuky, ktoré sú okolo vás. Ak hľadáme úspech, potešenie, egoistické vlastnenie a z nich si urobíme modly, aj vtedy môžeme okúsiť okamihy opojenia a falošného pocitu oslobodenia, no nakoniec sa staneme otrokmi, nikdy nebudeme spokojní a budeme chcieť čoraz viac. Je veľmi smutné vidieť

mladých ľudí „nasýtených“, no pritom slabých.

Svätý Ján sa obracia na mladých slovami: „Ste silní, Božie slovo ostáva vo vás a premohli ste Zlého“ (1 Jn 2, 14). Mladí ľudia, ktorí si zvolia Krista, sú silní, živia sa jeho slovom a „nekrmia“ sa inými vecami. Majte odvahu ísť proti prúdu! Majte odvahu byť opravdivo šťastní! Povedzte „nie“ dočasnej a povrchnej kultúre; kultúre vyradovania, ktorá vás nenaučí prijímať zodpovednosť a čeliť veľkým výzvam života!

3. Blahoslavení chudobní v duchu...

Prvé blahoslavenstvo, ktoré je témou nastávajúceho Svetového dňa mladých, vyhlasuje za šťastných tých, ktorí sú chudobní v duchu, lebo im patrí nebeské kráľovstvo. V čase, keď toľko ľudí trpí v dôsledku ekonomickej krízy, môže sa zdať nevhodné spájať chudobu so šťastím.

V akom zmysle chudobu môžeme chápať ako požehnanie?

Predovšetkým sa usilujme pochopiť, čo znamená „chudobní v duchu“. Keď sa Boží Syn stal človekom, zvolil si cestu chudoby, zriekania. Ako hovorí svätý Pavol v Liste Filipanom: „Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš: On, hoci má božskú prirodzenosť, nepridržiľ sa svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom“ (2, 5 – 7). Ježiš je Boh, ktorý sa zriekol svojej slávy. Tu vidíme, že Boh si zvolil chudobu: bol bohatý, no stal sa chudobným, aby nás svojou chudobou obohatil (porov. 2 Kor 8, 9). Je to tajomstvo, ktoré kontemplujeme vo vianočných betlehemoch, kde vidíme Božieho Syna v jasliach; a potom na kríži, kde toto zrieknutie sa seba samého dosahuje svoj vrchol.

Grécke prídavné meno ptochós (chudobný) nemá iba význam materiálneho nedostatku, ale znamená aj „žobrajúci“. Spája sa to so židovským pojmom anawim, „chudobní Jahveho“, čo poukazuje na pokoru, vedomie vlastných obmedzení, vlastného stavu existenciálnej biedy. Anawim dôverujú Pánovi, vedia, že od neho závisia.

Ježiš sa vo svojom vtelení ukazuje ako žobrák, ako správne postrehla svätá Terézia od Dieťaťa Ježiša, ako núdzny, ktorý hľadá lásku.

Katechizmus Katolíckej cirkvi hovorí o človeku ako o „žobrákovi pred Bohom“ (2559) a hovorí tiež, že modlitba je „stretnutím Božieho smädu s naším smädom“ (2560).

Svätý František z Assisi veľmi dobre chápal tajomstvo blahoslavenstva týkajúceho sa chudobných v duchu. Vskutku, keď k nemu Ježiš prehovoril

skrze malomocného a ukrižovaného, pochopil Božiu veľkosť a vlastnú malosť. Tento assiský chudáčik trávil hodiny v modlitbe tým, že sa pýtal Pána: „Kto si ty? A kto som ja?“ Zriekol sa svojho zámožného a ľahkomyselného života, aby sa oženil s „pani Chudobou“, aby nasledoval Ježiša a doslovne zachovával evanjelium. V živote Františka bolo nasledovanie chudobného Krista neoddeliteľne spojené s láskou k chudobným, akoby to boli dve strany tej istej mince.

Mohli by ste sa ma spýtať: ako konkrétne môžeme uskutočniť to, aby sa chudoba v duchu stala štýlom života, aby sa konkrétne odrazila v našom živote? Odpoviem vám v troch bodoch.

V prvom rade sa treba usilovať, aby sme boli slobodní voči veciam. Pán nás pozýva na taký štýl života, ktorý sa vyznačuje striedmosťou a ktorý

nie je poplatný konzumnej kultúre. Ide o to, aby sme hľadali podstatu, učili sa zriekať mnohých povrchných a neužitočných vecí, ktoré nás dusia. Oslobodíme sa od túžby po majetku, od zbožňovania a utrácania peňazí. Dajme na prvé miesto Ježiša! On nás môže oslobodiť od modloslužobníctva, ktoré nás robí otrokmi. Dôverujte Bohu, milí mladí! On nás pozná, miluje nás a nikdy na nás nezabúda. Tak ako sa stará o poľné ľalie (porov. Mt 6, 28), ani voči nám nedopustí, aby nám niečo chýbalo. Aj na prekonanie ekonomickej krízy musíme byť ochotní zmeniť štýl života a vyhýbať sa mnohému plytvaniu. Tak ako je nevyhnutná odvaha na šťastie, je potrebná aj odvaha na skromnosť.

Po druhé, všetci potrebujeme obrátenie, pokiaľ ide o chudobných, aby sme uskutočňovali toto blahoslavenstvo. Musíme sa o nich starať, byť citliví na ich duchovné i

materiálne potreby. Vám mladým zvlášť kladiem na srdce úlohu, aby sa centrom ľudskej kultúry stala solidarita. Zoči-voči starým i novým formám chudoby – nezamestnanosti, emigrácii, mnohým závislostiam rôzneho druhu – máme povinnosť byť bdelí, informovať sa a premáhať pokušenie ostať ľahostajní. Majme na pamäti aj tých, ktorí sa necítia milovaní, nemajú žiadnu nádej do budúcnosti, vzdávajú sa aktívneho prístupu k životu, lebo sú sklúčení, sklamaní, zastrasení. Musíme sa naučiť byť chudobným nablízku. Nemajme len ústa plné pekných slov o chudobných! Stretajme sa s nimi, pozerajme sa im do očí, počúvajte ich! Chudobní sú pre nás konkrétnou príležitosťou stretnúť sa so samotným Kristom, dotknúť sa jeho trpiaceho tela.

No chudobní – a toto je tretí bod – nie sú iba tými, ktorým môžeme niečo dať. Aj oni nám majú čo ponúknuť,

majú nás čo naučiť. Máme sa veľa čo učiť z múdrosti chudobných!

Spomeňme len svätca osemnásteho storočia blahoslaveného Giuseppa Labreho, ktorý spával na rímskych uliciach a žil z milodarov, no stal sa duchovným radcom mnohých ľudí, medzi ktorými boli aj vznešené osoby a preláti. V istom zmysle chudobní sú pre nás učiteľmi. Učia nás, že hodnota človeka sa neodvíja od toho, čo vlastní, koľko má na účte v banke. Chudobný človek, ktorý nemá žiadne materiálne dobré, stále má svoju dôstojnosť. Chudobní nás môžu mnoho naučiť aj o pokore a dôvere v Boha. V podobenstve o farizejovi a mýtnikovi (Lk 18, 9 – 14) Ježiš nám dáva za vzor mýtnika, pretože je pokorný a považuje sa za hriešnika. Aj vdova, ktorá hodí dve drobné mince do chrámovej pokladnice, je príkladom veľkodušnosti tých, ktorí, hoci majú len málo alebo nič, predsa dávajú všetko (Lk 21, 1 – 4).

4. ... lebo ich je nebeské kráľovstvo

Ústrednou témou Ježišovho evanjelia je Božie kráľovstvo. Ježiš stelesňuje Božie kráľovstvo; je Emanuelom, Bohom-s-nami. A miestom, kde Božie kráľovstvo, Božie panstvo prebýva a rozvíja sa, je ľudské srdce. Božie kráľovstvo je zároveň darom i prísľubom. V Ježišovi nám už bolo darované, no k svojmu plnému uskutočneniu ešte musí dospieť. Preto sa denne modlíme k Otcovi: „Príď kráľovstvo tvoje.“

Existuje úzky vzťah medzi chudobou a hlásaním evanjelia, medzi témou minuloročného Svetového dňa mládeže – „Chodte teda, učte všetky národy!“ (Mt 28, 19) – a tohoročnou témou: „Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo“ (Mt 5, 3). Pán chce chudobnú Cirkev, ktorá hlása evanjelium chudobným. Keď Ježiš vysielal Dvanástich, povedal im:

„Neberte si do opaskov ani zlato, ani striebro, ani peniaze; ani kapsu na cestu si neberte, ani dvojce šiat, ani obuv, ani palicu, lebo robotník si zaslúži svoj pokrm“ (Mt 10, 9 – 10). Evanjeliová chudoba je základnou podmienkou šírenia Božieho kráľovstva. Najkrajšia a najspontánnejšia radosť, ktorú som v živote videl, bola radosť chudobných, ktorí mali len málo toho, k čomu by mohli byť pripútaní. Evanjelizácia sa v našich časoch uskutoční, len ak dokáže nakaziť radosťou.

Ako sme videli, blahoslavenstvo týkajúce sa chudobných v duchu je pre nás orientáciou vo vzťahu k Bohu, k materiálnym dobrám i k chudobným. Zoči-voči Ježišovi, jeho príkladu a jeho slovám si uvedomujeme, ako veľmi potrebujeme obrátenie a ako sa musíme snažiť, aby postoj byť viac prevládol nad naším postojom mať viac! Hlboký význam

blahoslavenstiev nám môžu pomôcť pochopiť svätci. Svätorečenie Jána Pavla II. na Druhú veľkonočnú nedeľu je v tomto zmysle udalosťou, ktorá napĺňa naše srdcia radosťou. On bude veľkým patrónom svetových dní mládeže, ktorých bol iniciátorom a duchovným motorom. A v spoločenstve svätých bude pre vás všetkých naďalej otcom a priateľom.

Na tohoročný apríl pripadne aj tridsiate výročie zverenia kríža Jubilejného roka vykúpenia mladým. Práve týmto symbolickým aktom Ján Pavol II. začal veľké mládežnícke putovanie, ktoré odvtedy pokračuje a brázdi päť kontinentov. Mnohí si pripomínajú slová, ktoré na Veľkonočnú nedeľu 1984 sprevádzali toto pápežovo gesto: „Najdrahší mladí, na konci svätého roka vám zverujem samotný znak tohto jubilejného roka: Kristov kríž! Vezmite ho do sveta ako znak lásky Pána Ježiša k ľudstvu; ohlasujte

všetkým, že iba v Kristovi, ktorý zomrel a vstal z mŕtvych, je spása a vykúpenie!“

Drahí mladí, Magnifikat, chválospev Márie, ktorá bola chudobná v duchu, je aj chválospevom tých, ktorí žijú blahoslavenstvá. Evanjeliová radosť vyviera v srdci chudobného, ktoré vie jasať a žasnúť nad Božími dielami, podobne ako srdce Panny, ktorú všetky pokolenia nazývajú „blahoslavená“ (porov. Lk 1, 48). Ona, Matka chudobných a Hviezda novej evanjelizácie, nech nám pomôže žiť podľa evanjelia, uskutočňovať blahoslavenstvá v našom živote a mať odvahu vždy byť šťastní.

Vo Vatikáne 21. januára 2014, na spomienku svätej Agnesy, panny a mučenice

František

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/posolstvo-
svateho-otca-frantiska-k-29-svetovemu-
dnu-mladeze-2014-2/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/posolstvo-svateho-otca-frantiska-k-29-svetovemu-dnu-mladeze-2014-2/) (18.08.2025)